

Garderen

*Darpsproat
uut Garder*

VAN DE REDACTIE

De zomer is voorbij. De golf van toeristen van diverse pluimage en met hun eigen, soms opmerkelijke gedrag en gewoonten heeft zich teruggetrokken. De kinders zijn weer naar school en de terrassen van ons eigen Veluwe Valkenburg weer wat leger.

Maar dat wil niet zeggen dat het op straat echt rustig is geworden. Ik ben nog net niet bij de bushalte in de Bakkerstraat gaan zitten om het verkeer te tellen. Ik merk het evengoed ook wel. Automobilisten schuiven lijdzaam aan om het knelpunt bij de Putbrink te kunnen nemen. Bestuurders van lange en brede Scania's en Iveco's laten hun kunsten zien door hun broodwinning zonder eigen schade door de versmalde straten te persen. Van die chaos heeft niet alleen het blik last. Er gaan zelfs verhalen over dorpsgenoten die betraande kleuters naar de overkant van de straat hebben geholpen.

Peter van den Born wilde net als vele anderen nu wel eens precies weten wat de plannen van Staatsbosbeheer in onze omgeving zijn. Dat kwam hij te weten in een gesprek met de verantwoordelijke boswachter. Verder vindt u in blad natuurlijk de vaste rubrieken.

Als u dit leest is de herfst onderweg of al aangekomen. Tijd om nog een keer de heg te knippen, blad te harken of blazen en voor balkenbrij en bockbier. De herfst is ook een mooie tijd om na te denken bij de houtkachel of de centrale verwarming. Voor iedereen en dus ook voor de organisatoren van de zomerfeesten. Doordat er geen kermis was, was het dit jaar overdag maar een dooie boel. Er moet ook worden nagedacht over een andere plek omdat het tot nu toe gebruikte terrein wordt bebouwd. Voorzitter Cees Hoogeveen geeft in dit nummer al een voorzet. U mag allemaal meedenken en ideeën naar voren brengen. Doen!

Tot de volgende Darpsproat!

DJV

HALVERWEGE 2012...

De schrik slaat je om het hart: is het al weer zo ver in het jaar?? Ja zeker!!! Maar denken we weer even terug, wat er allemaal gebeurd is, ach, dan mogen we weer niet ontevreden zijn.

De nieuwbouw

Deze o, zo belangrijke ontwikkeling voor Garderen is gestart. De hijskraan heeft de skyline van Garderen tijdelijk veranderd. We kunnen onze jeugd weer een woning in ons midden aanbieden. Dat is noodzakelijk voor ons dorp. Op termijn zal de middenstand, de school en niet te vergeten het verenigingsleven hiervan profiteren. De verkoop van deze woningen ging voorspoedig. Ook de Woningstichting Barneveld heeft zes woningen gekocht. Wet- houder De Kruijf zei dat de voorspoedige verkoop aangaf, dat zijn prognose achterhaald is. Er is vraag naar meer woningen. In alle prijs- klassen. Laten we alert blijven op nieuwe aan- was voor starters- en middenklaswoningen. En niet te vergeten: het moet passen in de

sfeer van ons dorp. Plaatselijk Belang zit in het overleg en denkt mee. Natuurlijk zijn we geen eigenaren van de gronden, maar toch is het prettig om mee te denken. Daarmee komen we gelijk tot het volgende punt.

Dorpsvisie in de steigers

Na de uitbreiding "De Hoge Eng" stopt de nieuwbouw niet. Het moet een inbreidings- project worden tot, zeg maar, 2030. Omdat we zuinig moeten zijn op de beschikbare ruimte, is het logisch om eerst alle mogelijke bouwlocaties in beeld te hebben. We moeten een goede volgorde aanbrengen. We hebben het steeds over inbreiden. Het voordeel van een masterplan is wel, dat we nu niet een ge- bouw neerzetten, waarvan we in de toekomst moeten concluderen dat het ergens anders had moeten liggen. Hier denken we aan bij- voorbeeld de Koepel. Welke wensen zijn er voor het gebruik? Ja, TOG dat is duidelijk, maar de sportzaal? Voor welke doelgroep moet deze zijn? Dat heeft invloed op de

grootte van de zaal. En de parkeergelegenheid? Is deze voldoende? Wat wil de school in de toekomst? We hebben deze vraag ook aan B&W gesteld. Zij geven een klip en klaar antwoord: in deze regeerperiode zal men niet meer tot nieuwbouw besluiten. In overleg met de wethouders Troost en De Kruijf zijn we echter de hierna volgende tekst overeengekomen.

De Koepel

In de Barneveldse Krant hebben we kunnen lezen, dat de wethouder A. Troost heeft geconstateerd dat het dorps huis de Koepel versleten is en rijp voor de sloop. Ook heeft de wethouder gezegd dat het huidige gemeentebestuur de nieuwbouwplannen van de Koepel zal uitwerken. Het besluit om deze plannen te concretiseren zal door het nieuwe College in 2014 worden genomen. Ook de financiën voor de bouw zullen een punt van aandacht worden. De wethouders Troost en De Kruijf willen goed nadenken over de invulling van het nieuwe Dorps huis. Zij willen dat het gebruik van deze nieuwbouw toekomstbestendig is. Natuurlijk zal TOG hierin een plaats krijgen, maar welke verenigingen kunnen we hier nog meer in onderbrengen? Waaraan is de meeste behoefte? Waar is dan de beste plaats voor dit gebouw? Aan welke eisen moet het gebouw voldoen? En hoe groot moet de parkeerplaats zijn? Natuurlijk willen zij de mening van ons dorp hierbij betrekken. Vandaar dat het gemeentebestuur het voornemen heeft om in de eerste helft van september 2012 een concreet plan te formuleren. In de tweede helft van september zal hierover een vergadering met Garderen worden belegd. De uitnodiging hiervoor kunt u in september tegemoet zien. Denk mee, maar laten we trachten de vaart er in te houden. We hebben een goed Dorps huis en sportzaal nodig. Tot zo ver de geaccordeerde tekst.

Met u kijken we uit naar de vergadering in september/oktober. Daarna zullen we in de verkiezingslijsten van de politieke partijen na-

zien welke partij de bouw van de nieuwe Koepel in zijn programma heeft opgenomen.

De doorgaande wegen

Dit punt kunnen we afsluiten. We krijgen regelmatig te horen, dat ons dorp er mooi uitziet. Ook een compliment aan de gemeente over de mooie bloembakken. Ze zien er fantastisch uit.

De Oud Milligenseweg

Het heeft even geduurd, maar als we zien hoe de weg is opgeknapt en de veiligheid is verbeterd, dan kunnen we alleen maar zeggen: fantastisch. Jammer dat een eigenaar nog niet wil meewerken, maar we hebben er alle vertrouwen in, dat ook dit gedeelte spoedig wordt aangepakt. Wethouder Van Dalen zit er bovenop.

De weg naar Putten

In februari heeft Plaatselijk Belang, samen met de GOV de uitnodiging van de Provincie ontvangen om over deze weg te praten. Heel duidelijk hebben wij aangegeven, dat een snelheidverlaging niet gewenst is. Wel hebben wij enige knelpunten besproken. Suggesties om deze gevaarlijke punten te verbeteren zijn doorgenomen. Op dit moment heeft de Provincie hiervoor nog geen geld beschikbaar. Zodra dat wel het geval is, komen zij er op terug.

De VVV in de molen

Het heeft zeker een behoorlijke inspanning gekost maar ons VVV kantoor blijft in de molen. De langverwachte restyling is begonnen.

In overleg met Monumentenzorg zullen er glazen puien in de twee doorgangen gemaakt worden. Zo herstellen we het doorzicht, maar wordt het geen tochtgat. Nu nog het molenaarskantoorje op de begane grond opknappen en dan ziet alles er weer goed uit.

De Gletsjerkuil

Even was schrijver dezes moedeloos en dacht de inspanningen onzerzijds maar te stoppen om de gerooide bomen weer terug te krijgen. We krijgen de gemeente toch niet in beweging. Maar daar was het bestuur het niet mee eens. We zullen aan de politiek van Barneveld laten weten hoe lang we er al mee bezig zijn. We maken een bloemlezing van alle artikelen, die hierover in onze Darpsproat hebben gestaan. Wordt (weer) vervolgd.

Glasvezel

Zoals u ongetwijfeld weet, komt er glasvezel in Barneveld en in Voorthuizen. In dit laatste dorp zijn ze al bezig met de aanleg hiervan. Plaatselijk Belang zit, samen met de Regionale belangenbehartiger RBVV, aan tafel bij de "kabelleggers". Sommige bewoners zullen zeggen: voor mij hoeft het niet, want ik heb toch geen TV. Dat kan kloppen, maar het is niet denkbeeldig, dat binnen een redelijke termijn, behalve via kerkelefoon, de diensten via kerk-TV gevolgd kunnen worden. Dit zijn verwachtingen die heel reëel zijn. De kans, dat Garderen glasvezel krijgt is heel goed denkbaar, want de hoofdaansluiting ligt er al en wel in het gebouwtje aan de H.C. Bosstraat. Echter, we willen eerst duidelijkheid hebben: wat zijn de kosten, als we overgaan? Is het waar, dat er geen meerkosten zijn? Hoeveel procent van de huishoudens moeten meedoen? Juist de buitenwijken hebben veel belangstelling, maar wil het kabelbedrijf dat ook?? We blijven meepraten en aandringen op een duidelijk antwoord over de voorwaarden. Wel is het ons duidelijk geworden dat als we het nu niet doen het lang gaat duren voordat we aan de beurt zijn. Het is zelfs denkbaar, dat er dan een grotere bijdrage wordt gevraagd.

De dorpspomp

Wat is die mooi. Wat ziet die er goed uit. Een juweeltje. Kees van de (Put-)Brink, Nui Zevenbergen en Jaap Kevelam hebben een geweldig staaltje vakmanschap laten zien. We kunnen hen dankbaar zijn.

Tenslotte,

Wist u

- ▶ dat Staatsbosbeheer en Plaatselijk Belang, in samenwerking met ondernemers en een jachtvereniging, eraan denken om ergens in onze bossen een wildobservatiepost op te gaan zetten. Dat is leuk voor de toeristen. En voor ons als bewoners. Voor een westerling is wild zien een belevenis. Goed voor de toerist, dus goed voor ons.
- ▶ dat de molen-tot-molenloop een succes was. Garderen en mensen van buiten hebben er veel plezier in gehad. De organisatie was top.
- ▶ dat het dauwtrappen weer een succes was? Dat we ergens geweest zijn, waar we nog nooit eerder waren.
- ▶ dat er zoveel deelnemers waren, dat er brood te kort was.

- ▶ dat het tekort aan eieren opgelost werd door de naastgelegen boerderij. De eieren waren kakelvers.
- ▶ dat de Ouderentocht voor de 52e keer een succes was. Het leek erop, dat de auto's op de terugtocht iets meer doorgezakt waren dan bij de start.
- ▶ dat de VVV in de molen een beschrijving heeft voor een leuke dorpswandeling door Garderen. Samen met Nui Zevenbergen heeft ondergetekende deze gemaakt. Als u het leest, beleeft u de oude tijd.
- ▶ dat de gemeente elektrische oplaadpunten langs de fietsroute stimuleert. Goed voor de toerist, dus goed voor ons.
- ▶ dat de statuten van onze vereniging als sinds 2003 achterhaald zijn? Wij hebben aan notaris Pool gevraagd om deze te actualiseren. Zodra hij zijn werk gedaan heeft, zullen wij deze op onze site zetten. Opmerkingen kunnen aan info@plaatselijkbelanggarderen.nl worden doorgegeven.
- ▶ dat een aantal bewoners het plan heeft opgevat om in een soort buurtvereniging de onderlinge veiligheid te bevorderen.
- ▶ dat uw voorzitter een nieuw e-mailadres heeft: cees@cphoogeveen.nl.
- ▶ dat de ingehuurde ex-inbreker tijdens onze jaarvergadering heeft laten zien hoe makkelijk het is om in te breken. Willen we het stijgend aantal inbraken verminderen, dan begint dat bij ons zelf.
- ▶ dat als u ergens iets kapot ziet, u dat kunt geven aan Plaatselijk Belang. U kent het e-mailadres nu. Denk aan kapotte verkeersborden, lantaarnpalen en bestrating. Wij geven dat weer door aan de gemeente.

GARDEREN EN DE BOS

Natuurlijk, ik weet dat we in het Nederlands 'het' bos zeggen en niet 'de' bos...

Maar in Garderen zeggen we nog vaak 'de' bos, want het Garderens dialect is oud, even oud als de haar omringende bossen, oud, heel oud. Die gedachten gaan door mijn hoofd als ik over de Hoge Boeschoterweg naar de schaapskooi bij Boeschoten fiets. Het is pas acht uur in de morgen en de wereld om me heen is stil en mooi. De schaapskooi ligt daar stilletjes te liggen in een prachtige omgeving en dank zij een afspraak met boswachter Lennard Jasper van Staatsbosbeheer (SBB) sta ik daar al zo vroeg van de omgeving te genieten!

Die afspraak is om half negen en op de minuut af arriveert Lennard Jasper vanuit Apeldoorn, zijn woonplaats. Een man van de tijd!

Wie is Lennard Jasper, wat zijn zijn ideeën en wat kan hij ons vertellen over de verhouding SBB tot Garderen?

De deuren van de schaapskooi zwaaien open en we gaan naar binnen. Een gezellig interieur doemt op en achter het barretje gaat Lennard koffie maken. Even later zitten we tegenover elkaar aan de tafel en na wat wederzijdse uitleg wie we zijn begint het gesprek. Een ge-

sprek met inhoud, kennis van zaken maar vooral ook enthousiast.

Wie is Lennard Jasper, waar kom je vandaan en wat is je opleiding tot boswachter.

Ik ben van origine een Rotterdammer maar de liefde voor de Veluwe begon al toen ik een jaar of acht was en met mijn ouders in de weekenden meeding naar de caravan in Hoenderlo. In het begin vond ik het als stadsgongen daar maar saai, niets te beleven! Maar later, toen ik de bossen begon te verkennen, veranderde dat beeld totaal. Al heel snel wist ik toen wat ik later wilde worden: 'boswachter op de Veluwe'! Ik zag mijn eerste edelhert en steeds meer raakte ik ervan overtuigd dat ik in de natuur wilde leven en werken.

Na de MAVO kreeg ik mijn opleiding op natuurgebied in Gouda en daarna in Velp. Van vakantiewerk bij SBB kwam stagelopen en tenslotte solliciteren. Ik kreeg de baan en dat was wel opmerkelijk want normaal gesproken haalt SBB haar medewerkers uit de eigen interne opleiding. Nu woon ik vlak bij mijn werkgebied, het Speulder- en Spriederbos, in Apeldoorn.

Ben je getrouwd en heb je hobbies?

Ik ben vrijgezel en mijn grote hobby, naast natuur, is muziek. Klassiek en modern, het doet er niet toe, ik vind alle goeie muziek prachtig en dat soort muziek heb je in alle soorten!

Het tweede deel van ons gesprek gaat over de organisatie van SBB.

Lennard:

Staatsbosbeheer is een ZBO, een Zelfstandig Bestuurs Orgaan, dat valt onder het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI). Garderen valt onder de regio 'OOST': Flevoland, Overijssel en Gelderland. De regio's zijn verder in districten onderverdeeld.

Dus eigenlijk is staatssecretaris Bleeker maar gedeeltelijk jullie 'baas'?

Over veel zaken (onder andere subsidieverstrekking) heeft hij de zeggenschap. Echter wat het beheer en de verkoop van eigen terreinen betreft is SBB niet onafhankelijk. Toen enkele jaren geleden plotseling de subsidies werden afgeschaft ging er een streep door de aankoop van nieuwe terreinen voor natuurontwikkeling. Ik denk aan de verbindingzone tussen Oostvaarders-plassen en Horsterwold en daar blijven de al aangekochte gronden gewoon in eigendom bij SBB. Samen met anderen (o.a. Provincie Flevoland) is het plan nu ontwikkeld om daar een wat kleinere verbindingzone toch aan te leggen.

Wat doen jullie aan de verbreiding van kennis over en liefde voor de natuur?

Op dit ogenblik richten we ons heel veel op kinderen. Je moet jong beginnen met natuuronderwijs. Ik denk dan aan de excursie waar ook een ecoduct (bij de Woeste Hoeve) was opgenomen. We lieten de kinderen zien hoe belangrijk een dergelijk ecoduct is en het was of de natuur dit begreep. Terwijl we stonden te praten stak plotseling een das over! Algemene opwinding en enthousiasme.

Ik ben nu een initiatief aan het voorbereiden om via de sociale media te gaan werken (Hyves, Twitter, Facebook enz.) Ik denk dan veel sneller een veel groter deel van de jeugd te bereiken. En je weet het: 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst'...!!!

Ik heb het idee dat het natuurbeheer in Nederland behoorlijk versnipperd is, met SBB, Geldersch Landschap en Kastelen, Natuurmonumenten en de vele particuliere bouseigenaren.

Dat klopt. SBB is voorstander ervan om zoveel als mogelijk op tijd van duur onder te brengen in Nationale Parken (Plan Veluwe 2010). Zo zou de Midden Veluwe een prachtig geheel kunnen gaan vormen. Een eerste aanzet daartoe is al het viaduct bij Oud Reemst waarbij het wild uit kan gaan wisselen tussen Park de Hoge Veluwe en Park Velwezoom.

Mijn ideaal is de sloop van alle afrasteringen en een groot natuurgebied voor de mensen

en de dieren. Zo zou eindelijk het hoge hek om het Kroondomein kunnen verdwijnen en de bezoekers van onze prachtige gebieden ook meer een idee krijgen van ‘eindeloosheid’, zoals dat lang geleden ook was. Een goed voorbeeld van ‘hekverwijdering’ is de Noorderheide tussen Elspeet en Vierhouten. Nadat de eigenaar dit aan SBB in de jaren 80 overgedaan en het nog 30 jaar heeft gestaan was binnen anderhalf jaar het hek weg. Dat is toch fantastisch!!

Bij Klein Boeschoten werd echter weer een nieuw hek geplaatst (met subsidie van de Provincie) en gelukkig hebben we nu al weer bereikt dat het te hoge hek een afrastering is geworden dat alleen de wilde varkens tegenhoudt en verder ‘ree- en hertvriendelijk’ is. Jammer dat het vrije uitzicht ook hier weer wordt gestoord...

Je hebt het over wilde varkens, hoeveel van die dieren mogen er rond lopen op de terreinen van SBB en waarom die aantallen?

Een vuistregel (na veel onderzoek van deskundigen) is 1.5 wild varken per 100 ha. bos en hei. Dat wil zeggen dat er in het Speulder-

en Sprielderbos ruimte is voor 33 tot 50 varkens voorjaarsstand en op de hele Veluwe een 600 tot 800... Zo zijn er normen voor reeën en groot wild.

Da's dus niet veel. Wat doe je er aan?

Via een verordening van de Provincie zijn wij als SBB verplicht ons aan het zogenaamde faunabeheer te houden en de ‘overtollige’ dieren moeten door jagers worden afgeschoten. En dat gebeurt. Ik vind eigenlijk dat het een veel beter systeem zou zijn die jacht van omstandigheden te laten afhangen. Jaar (wel of geen goed mastjaar), plaats (zijn er dorpen en/of landbouwgronden in de buurt) en de ontwikkeling van de stand zo veel mogelijk vrij laten. Dit is wat Staatsbosbeheer dan ook nastreeft. Net als bij de vossen, SBB bejaagt de vossen niet en de stand van deze dieren is binnen ons gebied stabiel.

Hoe gaat het met de dassen, de boommarters, de raven en de arenden?

In een woord: goed! Al die soorten ontwikkelen zich prima en breiden regelmatig uit. We zijn daar heel tevreden over!

Garderen en SBB

Dat is nog eens goed nieuws! Nu heb ik nog een aantal Garderense zaken.

Laten we beginnen met het wegonderhoud. Als er hout geoogst is dan is de toestand van de zandwegen allerbelabberst. Er is niet meer te lopen en maandenlang kunnen we alleen met gevaar voor eigen leven langs die wegen strompelen.

Toen de subsidie ervoor een paar jaar geleden plotseling werd stopgezet konden we aan het onderhoud van wegen en paden niets meer doen, gewoonweg omdat er geen geld meer is om dat uit te besteden. We krijgen nu alleen nog subsidie voor openstelling...

Dat is niet helemaal waar, want de Koudhoornseweg was voor die tijd ook al een grote modderpoel!

Ook daar is een verklaring voor, ook al wordt je daar natuurlijk niet blij van. Het is de afdeling Beheer van SBB die verantwoordelijk is voor de houtoogst. Hierdoor komt er druk op de wegen en paden waardoor de schade ontstaat. Doordat er nu minder geld beschikbaar is duurt het soms langer voordat er herstel plaatsvindt.

Maar... SBB werkt eraan om de wegen die zowel door het publiek als de mensen van de houtoogst worden gebruikt na het weghalen van het hout, weer zo snel mogelijk in redelijke staat te brengen.

Nu we het toch over wegen en paden hebben, waarom zijn er zoveel paden afgesloten in de bossen langs de Koudhoornseweg?

Ook dat waren we verplicht van de Provincie toen er een 'klimbos' is aangelegd.

Klinkt leuk, maar ik vind dat er veel te rigoureuze werk is gegaan. Het vaak door ons gebruikte wandelpad vanaf de Knienuul hebben jullie ook afgesloten en dat heeft totaal niets met het klimbos te maken. Een aantal van die rechte zandpaden afsluiten voor het publiek heeft onze zegen. Maar het afsluiten van het paadje naar de Knienuul lijkt wel een beetje op pesterij.

Ik hoor dit voor het eerst. Dit paadje komt inderdaad op de genaakte tekening voor, maar ik ga er achteraan en doe mijn best het weer vrij te maken!

Niet alle Garderenen zijn blij met al dat dooie hout in het bos. Waarom moet dat?

Bosleven is een ingewikkeld geheel. Het zijn niet allen maar bomen, maar ook ondergroei, insecten en veel dieren en schimmels die onder de grond leven. Alles samen bepaalt of een bos gezond is en daar hoort nu eenmaal dood hout ook bij. Schimmels en paddestoelen leven ervan en veel insecten hebben geen bestaansmogelijkheid zonder dood hout. Maar de kwaliteit aan onze bossen is goed op dit ogenblik. Alleen hier heb je nog originele bossen waar nooit anders dan bomen hebben gestaan, als enige plek in Nederland. We mogen daar eigenlijk best trots op zijn!! Daarbij komt nog dat vroeger de bewoners van de dorpen alle dood hout sprokkelde voor haard- en ovenhout waardoor het bos kaler bleef. Maar dat is ook verleden tijd.

Hoe staat het met de bestrijding van de wilde prunus oftewel de bospest?

Dat is een voortgaande ellende. Deze overwoekerende houtsoort is niet meer uit te roeien en daarom moeten we proberen de groei een beetje in de hand te houden. Hoe naar het ook klinkt, dit kan alleen met toepassing van chemische bestrijdingsmiddelen, de zogenaamde 'round-up'. In delen van de bossen waar het heel erg is smeren we de afgehakte stammen met toestemming ermee in en doen dat heel voorzichtig. We bestrijden alleen als de boom geen sap trekt, dus in de winter, waardoor deze 'round-up' niet in de bodem terecht komt.

Verder proberen we wel verdwenen oude boomsoorten weer te introduceren. Zoals de lindeboom, die helemaal uit de bossen is verdwenen, waarschijnlijk door een gebrek aan zonlicht weggehaald door de sneller groeiende beuken en eiken.

Proberen jullie ook nog een bepaalde variatie in de bossen te scheppen?

Ja, we hebben een verhouding tussen loof- en naaldhout in ons hoofd om een zo mooi en gevarieerd mogelijk type bos te maken. Zowel voor de bezoekers als voor de houtoogst.

Hoe zit het met de stroperij tegenwoordig en hebben jullie de bevoegdheid om bekeuringen te geven en personen aan te houden?

Ja, allebei. De stroperij loopt trouwens nog steeds terug ook al is het nooit (net als de bospest) helemaal uit te roeien. Ik denk niet dat er nog Garderenen zijn die zich eraan bezondigen, tegenwoordig komen ze met de auto's het bos in en stropen met licht, lichtbakken en felle koplampen.

Heb je nog nieuwe plannen voor de bossen en voor de bezoekers?

Zeker. Een van de plannen waar ik momenteel aan werk is het uitzetten van een **cultuur-historische route**. Deze begint bij de parkeerplaats bij hotel Zondag en voert langs koepelgraven, bosgedeeltes met geschiedenis, oude wegen en ga zo maar door. De route eindigt

dan hier bij de schaapskooi. We denken in de schaapskooi een rustpunt te maken voor toiletbezoek en verkoop van koffie en frisdrank. Ook kunnen we er een voorlichtingscentrum van maken.

SBB wil graag goed en ook meer contact met de bezoekers maar ook met de Garderenen. We kunnen zo veel voor elkaar betekenen en misschien loopt dat wat gemakkelijker als er een steunpunt niet te ver weg is. Boeschoten is nu eenmaal ook een deel van Garderen!!

Tenslotte maakt SBB bij Garderen ook nog een nieuwe wildkansel, dit om het publiek de gelegenheid te geven op zijn gemak wild te zien in zijn natuurlijke omgeving!

Hier eindigt het gesprek, de anderhalf uur zitten er op.

Het onderhoud met Lennard was buitengewoon prettig, onderhoudend en informatief. We hebben hier te maken met een jonge en enthousiaste boswachter met visie voor de toekomst en waar vind je dat nog tegenwoordig...

PvdB

Een blijde verrassing...

Na het gesprek met Lennard Jasper van SBB op woensdag had ik eigenlijk nog geen hoop ontwikkeld dat de toestand van de zandwegen snel zou worden verbeterd.

Wie schetst echter mijn verbazing toen ik de vrijdagmorgen daarop, op mijn dagelijkse wandeling over de Koudhoornseweg en de Hooiweg, merkte dat deze wegen rondgeschaafd waren! Dat de begaanbaarheid daardoor eerder verslechterd dan verbeterd was, kon SBB niet helpen. Het had een dag en een nacht heftig geregend en de losgewoelde toplaag was in modder veranderd. Op zaterdagmorgen was dat al weer een stuk beter en nu kan ik iedereen weer aanraden de weg voor een wandeling te benutten. Er zit nog wel een gigantische modderkuil ergens halverwege, maar er moet ook wat overblijven om over te klagen.

Alhoewel, daar bleek enkele dagen later geen enkele reden meer voor... Zowel op de Koudhoornseweg als op de Hooiweg waren de modderkuilen verdwenen. Alles was opgevuld en de vele wateropvangplekken langs de weg waren opnieuw uitgediept en schoongemaakt. Je kunt weer met gemak en met plezier over de weg wandelen en fietsen. Nu nog het paadje naar de Knienekuul vrij maken en dan kunnen we weer lekker genieten van onze nabije omgeving!

PvdB

DE LOOPGROEP GARDEREN

Steeds vaker kom je ze tegen, in en buiten het dorp, jonge en oudere mensen die voor hun plezier een paar rondjes hardlopen. Ze doen dat op de tijd die hen past en behalve het plezier is ook de gezondheid een belangrijke drijfveer. Daar komt nog bij dat ze vaak deel uit maken van een loopgroep. Dat is gezellig en je hebt een goede begeleiding. Nu alweer een jaar bestaat De Loopgroep Garderen een ongekend succes! Een inspiratie voor iedere Gardereen die ook een vereniging of groep op wil richten!

Marieke van Essen en Aletta Kevelam waren beiden lid van een loopgroep in Putten. Dat beviel wel en niet. Het lopen bleef leuk, maar ze misten "de basis" een beetje. Daar was ook geen oplossing voor en daarom besloten ze om er zelf mee aan de slag te gaan. Ze volgden een jaar lang de cursus looptrainer 3 van de Atletiek Unie, dat wil zeggen "zelfstandig looptrainer". Het trainersdiploma is heel belangrijk, je moet verantwoord met een groep kunnen werken!

Aletta en Marieke samen met Kiplagat.

Want dat hadden de dames eigenlijk voor ogen: Een eigen groep beginnen in Garderen.

De plannen namen steeds vastere vormen aan. Er werd overlegd met de Veluwe Boys over het gebruik van de kleedkamers, de douches en de kantine en er kwam een website. Met de Veluwe Boys werd geregeld dat de Loopgroep op donderdagavond op sportpark 'De Westeneng' terecht kon. In de lokale pers

werd de start van de loopgroep aangekondigd en toen begon het te lopen. Nu zijn er al zeventig leden, een beginners groep en een gevorderde groep lopers. De leeftijden lopen van twintig tot ongeveer zestig jaar. De groep bestaat uit dames en heren. De samenwerking met de Veluwe Boys is goed, er komen ook voetballers bij de loopgroep trainen.

Aletta vertelt dat ze heel verbaasd waren over het grote aantal lopers dat mee wilde doen. Hierdoor blijkt echter dat, als je ergens in geloofd, je bent enthousiast en je gaat ervoor, dat zeker herkend wordt. Ook in Garderen! Je hebt natuurlijk wel wat enthousiastelingen nodig die de kar trekken. Wellicht komt er dit seizoen al een derde groep lopers bij met een extra trainer.

Wat doe je nou op zo'n training? Je krijgt advies over schoenen, kleding en blessurepreventie. Vooral schoenen zijn heel belangrijk! Een goede loophouding en de juiste techniek, worden aangeleerd, er wordt gewerkt aan het verbeteren van de conditie, bijvoorbeeld door intervaltraining. Het idee dat een loopgroep alleen doet aan duurlopen is dus niet waar.

Natuurlijk hoort dat er wel bij. Je moet het geleerde ook in praktijk brengen. Zo wordt er in de winter een bosloop, in de zomer een strandloop en met GOV 'De Molen tot Molenloop' georganiseerd. Dit jaar kwam daar de Bevrijdingsloop bij, onder grote belangstelling werd het bevrijdingsvuur Garderen binnengebracht

Zo nu en dan is er een gezellige avond, dat is goed voor de onderlinge verstandhouding. Iedereen, ook al is hij/zij geen loopkampioen, kan zich thuis voelen in de groep. De loopgroep is een aanwinst voor Garderen. Meer informatie is te vinden op de website www.loopgroepgarderen.nl.

H. van den B-R

EEN DILEMMA?

We willen allemaal graag in een mooi dorp wonen. Het moet mooi zijn, met leuke winkels en horeca. Nu zijn de tijden voor de middenstand niet gemakkelijk. De recessie en alles wat daar bij hoort hakt erin, daar hoef ik niets over te schrijven. De media geven daar volop aandacht aan.

Waar zit dan het dilemma?

Al jaren hebben wij een Midzomerfeest op het bekende terrein aan de Hogesteeg. Elk feest van deze omvang moet vóór 1 januari bij de gemeente aangevraagd zijn. Volgend jaar zal het feest op die plaats niet meer gehouden

kunnen worden en moet men op zoek naar een nieuwe plaats. Een van de redenen dat dit jaar de kermis ontbrak, was dat de locatie niet aantrekkelijk is.

Nu heeft de Midzomercommissie het voorstel om het weiland naast de Koepel tegenover "Ijstijd" te huren. Daar zou de kermis moeten gaan plaatsvinden, met de feesttent aan de achterkant. Midden in het dorp dus. Op dezelfde manier zoals men dat in Voorthuizen heeft. Feesten vonden ook vroeger altijd midden in de gemeenschap plaats.

De tijd waarop er "geluidsoverlast" plaats vindt, is gelijk aan alle andere jaren. Van woensdag

tot vrijdag tot 00.30 uur. Op zaterdagavond stopt het strikt om 00.00 uur waardoor ook de zondagsrust wordt geëerbiedigd.

Omdat een nieuwe plek veel inzet van de Midzomercommissie vraagt, wil de commissie eerst weten of onze medeburgers in Garderen deze plek accepteren. Vandaar mijn oproep: wie heeft er bezwaar tegen dat we vier dagen in het jaar de ouderwets gezellige kermis met feesttent op bovengenoemde plaats gaan organiseren. Laat het mij weten. Misschien moeten allemaal wat inschikken om ons dorp leuk en leefbaar te houden.

Cees Hoogeveen
(cees@cphoogeveen.nl)

GEMEENTEARCHIEF ORGANISEERT: "GESCHIEDENISQUIZ BARNEVELD"

Op donderdag 25 oktober 2012 organiseert het gemeentearchief van de gemeente Barneveld voor de 8e keer de "Geschiedenisquiz van Barneveld". De gemeente Barneveld is op zoek naar enthousiaste teams van drie personen die aan de quiz willen meedoen. Zij kunnen zich tot en met 15 oktober 2012 opgeven bij het gemeentearchief.

De "Geschiedenisquiz van Barneveld" wordt georganiseerd in de "Maand van de Geschiedenis". Aan de quiz kunnen teams van drie personen deelnemen. De quiz wordt gehouden op 25 oktober 2012 in de raadszaal van het gemeentehuis en wordt gepresenteerd door medewerkers van het gemeentearchief. Zij hebben de quizvragen bedacht en deelnemers kunnen aan de hand van meerkeuzevragen hun kennis van de geschiedenis testen.

Landelijk thema 'Arm en rijk'

Het landelijke thema van de "Maand van de Geschiedenis" is: 'Arm en rijk'. De quizvragen hebben daar ook mee te maken. De quizvragen hebben betrekking op de geschiedenis van Barneveld, Nederland en de wereldgeschiedenis.

Het team met de minste fouten neemt de wisseltrofee in ontvangst. Voor de teams die op de tweede en derde plaats eindigen, is er een leuke attentie.

Aanmelden

Teams van drie personen kunnen zich tot en met 15 oktober 2012 aanmelden via het speciale e-mailadres gemeentearchief@barneveld.nl.

HET bankje op BOESCHOTEN

Hilco Woltinge van Camping "De Hertshoorn" en Herma Bakker van Camping "De Wijde Blik" stellen ieder jaar voor hun gasten fiets- en wandeltochten samen. Die worden ook voorzien van informatie over het landschap en de historie daarvan.

Bij het samenstellen van een nieuwe fietstocht kwamen ze op Boeschoten het bankje van veldkeien weer tegen. Een soort plaquette vermeldt een naam: Professor J.H. Jager-Gerlings.

Weet iemand wie opdracht gegeven heeft om die bank te plaatsen? Wat was de relatie met Boeschoten? Was er een speciale reden, een jubileum of zo?

We zijn heel benieuwd of iemand Hilco en Herma verder kan helpen.

Reacties graag op wijdeblik@hetnet.nl of bij de redactie van Darpsproat.

H.v.d.B-R.

HET GAT VAN GARDEREN

(of de geschiedenis en de restauratie van de pomp op de Putbrink)

Onder grote belangstelling werd in de vroege avond van 27 april j.l. de pomp op de Putbrink weer officieel in gebruik genomen. Ik had me voorgenomen om op tijd van huis te gaan, om maar niet achteraan te moeten staan. Al snel kreeg ik in de gaten dat anderen er ook zo over hadden gedacht. Half Garderen was op de been. Dat had onder andere tot gevolg dat de lijnbus uit Uddel op zeker moment tot stilstand kwam omdat het volk op straat niet van wijken wist.

Na enig geduld begon waarvoor iedereen was gekomen. De feestelijkheden werden aan elkaar gepraat door de in oud-Garderense kostuums gestoken heren Kevelam en Van Ommeren. Ze vertelden de belangstellenden nog

maar eens dat de restauratiewerkzaamheden waren uitgevoerd door de heren Cees van den Brink, Jaap Kevelam en Nui Zevenbergen en dat alles toch veel meer tijd en geld had gekost dan was verwacht. Het vorig jaar tijdens het tv-programma "Zomer in Gelderland" verdiende bedrag van duizend euro was dan ook lang niet voldoende. Gelukkig meldten zich even later een aantal heren, waaronder Jan Willem Bakkenes, van de Rabobank Barneveld-Voorthuizen die een cheque voor een aanzienlijk bedrag overhandigden. Dit vriendelijke gebaar werd met applaus begroet, hoewel ik vlak bij mij iemand hoorde mopperen dat het zijn spaargeld was dat in een bijna bodemloze put werd gegooid.

Ook het Barneveldse gemeentebestuur was vertegenwoordigd, in de persoon van wethouder Van den Hengel. Hij werd door de ceremoniemeesters verwelkomd met het verwijt dat er wel miljoenen konden worden gevonden voor een tunnel tussen Barneveld en Voorthuizen, maar geen paar duizend euro's voor de Garderense pomp.

Na de openingshandeling kon iedere aanwezige een glaasje goedgekeurd pompwater proeven, een stukje gebak eten, een gulle gift voor het goede doel in een emmer gooien, een fraaie herinneringsfles kopen, het ontwerp voor een nieuwe dorpsvlag beoordelen, live beelden van een afdaling in de put bekijken, en dat alles onder de vrolijke klanken van het muziekgezelschap Tot Ons Genoegen.

Geschiedenis

We weten nu allemaal wel dat de dorpspomp in deze vorm is gemetseld in 1900. Ook vóór dat jaar werd er natuurlijk al water geput door dorpelingen en dorstige passanten. Het stralende middelpunt van het dorp kent een lange en ook tragische geschiedenis, die uitgebreid is beschreven in het boek "Garderen ... baken in het groen". Ik zet maar even een aantal zaken op een rij.

Burgemeester Nairac beschreef aan het eind van de 19e eeuw in zijn boekje "Nog een oud hoekje der Veluwe" dat de put 80 voet (=24 meter) diep was en overheerlijk water gaf, dat niet alleen voor huishoudelijk gebruik diende, maar 's zomers ook als goedkoop stortbad voor de jeugd. Vervolgens ging hij in gedachten terug naar 1462. In de rekening van de drost van de Veluwe over dat jaar is vermeld dat de rand van de put in slechte staat verkeerde, waardoor een vrouw in het water was gevallen en gesmoord. De met het onderhoud belaste burgers werden veroordeeld tot het betalen van twee Rijnse guldens en het herstel van de put.

Ruim 200 jaar later vond er weer een verdrinking plaats. Op 18 augustus 1681 vroegen de dorpelingen aan de ambtsjonkers (=bestuur-

► Je kunt voor mijn part de boom in...

heeft vanaf maandag 20 augustus een heel speciale betekenis. Bezoekers kunnen namelijk vanaf die datum zich uitleven in het Klimbos Garderen. Onder leiding van getrainde instructeurs, gezekeerd aan een veiligheidssysteem en voorzien van een kleurige helm, bewegen zij zich van boom naar boom. De maximale hoogte die bereikt wordt is 18 meter en dat is niet niks. Het vergt wel enige moed om het parcours, hoog in de bomen, af te leggen. Het Klimbos is een initiatief van Erik Kroon, ook bekend als de Veluwe-specialist. Na een voorbereiding van ruim vier jaar kon hij het Klimbos realiseren. Regelgeving en allerlei procedures kosten nu eenmaal veel tijd.

Dat het toch gelukt is, is een goede zaak voor Garderen. Het is een attractie voor de Garderenen en voor de vakantiegangers. Het is altijd moeilijk om een leuke activiteit te vinden, die ook jongeren van 12 tot 20 aanspreekt. Met het Klimbos worden die op hun wenken bediend.

In de volgende Darpsproat komen we met een verhaal over een middagje klimmen met een Gardereen. De eerste ervaringen zijn dan verwerkt en het park draait vast op volle toeren.

Darpsproat wenst Erik Kroon en zijn medewerkers heel veel succes!!!!

Wilt u meer weten over het Klimbos, raadpleeg:

www.klimbosgarderen.nl.

ders) van Barneveld om de ingestorte put te laten repareren. Ambtsjonker Coenraad van Wijnbergen werd gevraagd om bij het Kwartier van Veluwe om subsidie voor het herstel te vragen omdat het ambt op dat moment zelf niet over voldoende geld beschikte. Twee weken later bleek dat de met het herstel van de put belaste metselaar was gesmoord. Besloten werd om ook bij de landdag van het Kwartier van Veluwe subsidie aan te vragen en de jonkers Van Essen en Wijnbergen een bekwaam putmeester te laten zoeken en voor materiaal en een bestek te laten zorgen. Tijdens deze landdag werd besloten een extra belasting te heffen, maar al snel bleek dat het niet mogelijk was om hiermee de reparatiekosten te betalen.

Putmeester

Op 19 december 1682 werd duidelijk dat er inderdaad een geschikte metselaar was gevonden. De Garderense predikant Samuel ab Hoogland overhandigde de ambtsjonkers enige rekeningen wegens 'montkosten' van de putmeester, maar vertelde ook direct dat de man het dorp schandelijk had verlaten. De dominee verzocht namens de inwoners van Garderen om een ander, bekwaam putmeester te zoeken om een "totale ruïne van voorn(oemd) dorp ende desselfs ingeseten" te voorkomen.

De ambtsbestuurders hadden echter niet veel haast. Op 20 mei 1684 besloten zij aan een timmerman en een metselaar offerte te vragen voor het maken van de put. In november van dat jaar was het karwei afgerond en vroeg de dominee om de put te inspecteren. In oktober 1686 kon de rekening worden opgemaakt en toen bleek dat de schout voor het herstel bijna 990 gulden meer had uitgegeven dan ontvangen. Volgens een rekenmodel van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis zou dat nu € 10.362,00 waard zijn.

Weer een sterfgeval

Tien jaar later brokkelde de putrand opnieuw af. Waarschijnlijk werd dit veroorzaakt door

dat in die jaren nog geen cement maar met-selkalk werd gebruikt. Verder – dus onder de grond – werd een put gestapeld met losse stenen. Aan de zijden waarlangs de emmers naar beneden gingen was ook schade ontstaan. De nog steeds werkzame predikant Hoogland deelde de ambtsjonkers mee dat het muurwerk reparatie van node had en dat het noodzakelijk was om in de put sparren te plaatsen. De heren besloten om de Barneveldse metseelaar Rijck Henrix onderzoek te laten doen naar de nodige reparaties. Het is me niet helemaal duidelijk of de schade toen is verholpen.

In 1704 vroeg Jan Hendrik Coetius aan de Garderense kerkenraad om te verklaren dat hij niets te maken had met de dood van zijn moeder. Op 20 december verklaarde het college dat Coetius had geklaagd omdat hij de schuld had gekregen van het verdrinken van zijn moeder Beeltje Hendriks. De kerkenraad ge-tuigde dat de moeder van Coetius bij haar geacht was geweest als een deugd-zame en godzalige vrouw en dat bij de raad nooit geklaagd was dat Coetius oorzaak van zijn moeders dood was geweest.

Coetius was sinds 1701 veldgraaf van de Garderense maalschap en kon zich natuurlijk geen slechte naam veroorloven. In de Collectie Bouwheer bij het Gemeentearchief is deze aantekening over de gebeurtenis te vinden: "1704. Coenraat Coetius Jeger, gestorven 9 Februari 1699, zijn vrouw Beeltje Hendriks, verdroncken in de put in October 1701."

Meer onderhoud en droogte

In dezelfde Collectie Bouwheer is te lezen dat het herstel van de put in 1771 f. 255,- had gekost en in 1821 f. 354,-. In 1861 maakte een zekere K. Schuiteman de put "bij 't schapenhok nabij de Hoogsteeg". Dat is dus heel waarschijnlijk de put aan de Mazenhofstraat, die later ook nog even ter sprake zal komen. In de 19e eeuw ging ook de Barneveldse gemeenteraad zich van tijd tot tijd met de put op de brink bemoeien. Over het jaar 1863 betaalde het gemeentebestuur in totaal f 8,45 aan een zekere S. Beernink wegens geleverd ijzerwerk en werkloon aan de put. Op de rekening zijn

► 't Veluws Zandsculpturenfestijn 2012

Vanaf 21 april tot 27 oktober kunt weer u terecht bij de Beeldentuin om de zandsculpturen te bewonderen. Dit jaar is het thema "Koninklijke Kunst". Het gaat dan uiteraard over ons Koninklijk Huis van Prins Willem van Oranje tot Koningin Beatrix. In 34 taferelen is de historie van het Huis van Oranje uitgebeeld in zand.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling is ook een programma-boekje uitgegeven, dat u gewijjs maakt tussen de

zandsculpturen. Dit boekje geeft zoveel informatie over de Koninklijke familie dat het ook kan dienen als naslagwerk. Het is heel goed te gebruiken voor een werkstuk of een spreekbeurt. U krijgt het boekje bij uw kaartjes aan de kassa. Het Zandsculpturenfestijn is nog tot 27 oktober geopend. U kunt er dus nog even van genieten. Op internet is heel veel over het Zandsculpturenfestijn te vinden. Veel plezier! ►

onder andere vermeld: reparaties van emmers, banden om emmers, schakels in de ketting, een zware plaat op de rand van de put, lange bandnagels, een haak “daar de wiend in loopt”, enz.

In de vergadering van 2 juni 1876 deelde de burgemeester mee dat vier dagen later met een reparatie zou worden begonnen en dat met een zekere Peek uit Amsterdam in overleg was getreden om een nortonpomp in de put te slaan. Dat plan is zo goed als zeker nooit uitgevoerd.

Op 30 november van dat jaar besloot de gemeenteraad om burgemeester en wethouders op te dragen in overleg met het Garderense raadslid Van Zomeren een voorstel te doen tot het bouwen van een nieuwe put. Daarna kwam het onderwerp weer jaren lang niet aan de orde, namelijk tot 19 mei 1889.

Toen werd namelijk besloten om voor f 400,- van de erven Schuiteman (Geertje, Aart en Hendrikje) de put, die bij de grootst bekende droogte nog voldoende water gaf, met een

daarom gelegen strook grond van twee meter breed alsmede een strook grond, breed drie meter, om te dienen als uitweg naar de openbare straat, te kopen omdat de gemeenteput bij langdurige droogte niet genoeg of helemaal geen water oplevert en niet dan met zeer hoge kosten zou kunnen worden verbeterd. Hier ging het dus om de putten aan de Mazenhofstraat en op de brink.

Eindelijk

Op 27 december 1899 werd dan eindelijk het besluit genomen dat zou leiden tot de pomp zoals we die al 112 jaar kennen: “De voorzitter (= de burgemeester) geeft ter inzage het plan om op de gemeenteputten pompen aan te brengen, waarvan de ene belangrijke herstelling zal moeten ondergaan. Wordt goedgevonden in het volgende jaar eene pomp te plaatsen op den put nabij de school en bij welslagen later ook een pomp op de 2e put aan te brengen.”

Op 5 december 1930 werd er in de gemeente-

raad uitgebreid gediscussieerd over de vraag of er op 'de' put een pomp moest worden geplaatst. De tekst hierover in "Baken in het groen" is helaas een beetje verwarrend, maar het is mij wel duidelijk dat het hier om de put in de Mazenhofstraat ging

Brandput

De pomp voorzag in een grote behoefte en dat is ook goed te zien op talrijke foto's met waterhalende mensen. Het water uit de pomp kreeg ook nog een andere functie, namelijk het blussen van brand. Voor de pas opgerichte vrijwillige brandweer werd daarom in 1941 achter de pomp een waterreservoir ("brandput") aangelegd.

Nadat omstreeks 1960 de meeste huizen in het dorp op het op waterleidingnet waren aangesloten werd het belang van de pomp minder, totdat op zekere dag de laatste druppel uit de tuit moet zijn gekomen. Wanneer dat was, zullen zich nog maar weinig mensen herinneren. Daarna stond het ding er alleen nog maar voor spek en bonen, als een herinnering aan voorbijgane tijden. Op den duur verwonderde zich geen dorpling meer daarover. Niemand nam de moeite om het bouwwerk af te breken, laat staan om het mechaniek op te knappen.

► Torenmuziekdag op 8 augustus 2012

Beschouwt U dit stukje maar als een HARTENKREET, het evenement is immers al lang voorbij.

In ieder geval werd op 8 augustus de Torenmuziekdag gehouden. Drie beiaardiers, uit Denemarken, Engeland en de Verenigde Staten gaven alle drie een concert van drie kwartier op de carillons van

de torens van Apeldoorn, Ede, Garderen en Nijkerk. Het was een ware happening.

Helaas is in Garderen het klokkenspel slechts vlak onder de toren te horen. Het is blijkbaar in ons kleine dorp niet mogelijk om de klanken van de klokken de vrije loop te geven, zodat ze ook in het hele dorp te horen zijn. Natuurlijk is de wind soms een spelbreker, maar het kan veel beter! Dat is ook zeker de bedoeling geweest van de schenkers? Wat doen we eraan? Graag reacties.

► Jubileumconcert T.O.G.

Op 28 november, 's avonds om half acht organiseert T.O.G. ter gelegenheid van haar tachtigjarig bestaan een concert waar ook veel oud-leden aan gaan meewerken! In aansluiting van dit concert is er een gezellige avond waar dj Rob voor de muzikale opluistering zal zorgen. In de komende maanden zal door middel van folders verder bekend gemaakt worden wat er op het programma staat. ►

Zomer in Gelderland

Toen Cees van den Brink zo'n 25 jaar geleden in Garderen kwam wonen verbaasde het hem dat zo'n fraaie pomp niet werkte en hij was toen al van plan om daar iets aan te doen. Het zou nog even duren totdat dat plan werkelijkheid werd, namelijk tot 23 augustus van vorig jaar. Tijdens de Garderense aflevering van het televisieprogramma "Zomer in Gelderland" werd een cheque van 1000 euro verdiend. Het plaatselijke comité had al eerder besloten dat dit bedrag zou worden gebruikt voor het herstel van de pomp en Cees bood zich aan voor deze klus. Zijn streven was toen al om voor eind april van dit jaar klaar te zijn, dus voor 30 april en de dodenherdenking, hoewel hij nog helemaal niet wist wat hem te wachten stond. Op 20 oktober daalde hij voor de eerste keer af in het pikdonkere gat van de put. Hij zat op een zelfgemaakt stoeltje, dat met een ook zelfgemaakt kraantje op en neer kon worden

getakeld. Op zijn hoofd droeg hij een mijnwerkerslampje en bij het licht daarvan zag hij een hoop puin van een meter hoog op de bodem liggen. Er waren 50 afdalingen – eigenlijk retourtjes – nodig om de troep naar boven te krijgen. Cees was wel verstandig genoeg om dit niet helemaal in zijn eentje te doen. Hij wilde niet het zoveelste slachtoffer van de put worden. Boven stonden zijn burens, Jaap Kevelam en Nui Zevenbergen klaar om bij pech te kunnen ingrijpen. Ze stonden ook klaar bij het vele werk dat nog zou volgen en waaraan elke volgende zaterdag en vele avonden zouden worden besteed.

Controle en reparatie

Alle onderdelen van de pomp zouden door Cees' handen gaan, worden gecontroleerd en zo nodig worden hersteld. De zwengel en de stoellagers werden gerepareerd, draaipunten vernieuwd en het zuigergedeelte werd gere-

visieerd. De loden bol van de zwengel was helemaal gebutst en werd weer rond gemaakt met een zelfgemaakt hamertje. Het gewicht van de bol zorgt ervoor dat het zwengelen een stuk lichter gaat. Verder werd er ook nog messing gepolijst. En over zelfgemaakt gesproken: om het door Jan Bronkhorst gemaakte 'hoedje' boven de pomp zit een zogenaamde knelkraag, die met zelfgemaakte spijkers is bevestigd.

Cees verbaasde zich al doende vaak over de kwaliteit van het werk van de mensen die de pomp ooit hebben gemaakt en over de tijd die dat zal hebben gevraagd. Met name het modelleren van de zwengel moet een grote klus zijn geweest. Nu konden hij en zijn smid Wilco van de Kamp de aloude vaardigheden klinken, wellen en smeden in praktijk brengen.

Bij het project deden zich maar weinig tegenvallers voor. Het metselwerk zag er zelfs zó goed uit dat er geen steen hoefde te worden vervangen. Alles lag dus mooi op schema, ook omdat er tijdens de wintermaanden in een tent werd gewerkt en de vorst niet voor vertraging zorgde.

Drinkwater!

Al het werk zou min of meer voor niets zijn geweest als er geen drinkbaar water naar boven zou zijn gekomen. Stelt u zich maar een opgepoetste pomp voor, met daarnaast een bordje met de waarschuwendende tekst "Geen drinkwater"! Maar nadat de bron 12 dagen lang was doorgespoeld, kwam er een perfecte kwaliteit water naar boven. Wees gerust, de kwaliteit is getest in een betrouwbaar laboratorium. Als het anders was gelopen, had iemand een andere bron moeten slaan.

En zo was alles keurig klaar voor de grote dag. Een nieuwsgierig mens als ik wil dan natuurlijk weten wat het hele karwei heeft gekost. Cees werd ineens heel zwijgzaam en kwam niet verder dan "Alles is betaald".

Zelf naar beneden?

Zegge en schrijve 13 mensen waren op 26 mei nieuwsgierig en dapper genoeg om samen

► Lintjes

Op zijn afscheidsavond van de Vrijwillige Brandweer in Garderen is Edo van Middendorp in het bijzijn van gezin en brandweervrienden benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. De versierselen werden hem opgespeld door burgemeester Van Dijk. Edo maakte vanaf juni 1978 deel uit van de vrijwillige brandweer. Een praktijkman in hart en nieren, die het klappen van de zweep kende en anderen wist te motiveren. Mooie en minder mooie momenten passeerden de revue die avond en uit alle toespraken blijkt maar weer wat een gevoel van samenhang de brandweer sterk maakt.

Op 29 april viel Steven van Milgen de eer te beurt om Koninklijk onderscheiden te worden. Steven, een vriendelijke man altijd goed voor een praatje en je ►

met Cees in de put af te dalen. Die put heeft trouwens een doorsnee die varieert van 1.85 tot 1.95 meter en het frisse dorpswater komt van een diepte van 34 meter.

Cees verdient met zijn medewerkers alle complimenten voor het geleverde vakwerk, hoewel 'pomp maken' niet eens zijn eigen vak is. Hij had al wel enige ervaring met dit soort werk, ook omdat er ook een pomp op zijn eigen terrein staat, en volgens hem berust het allemaal op een simpel mechanisme. Zijn dagelijks brood verdient hij met het ontwerpen en vervaardigen van hekwerk, liever gezegd met

VEEL MEER DAN HEKWERK ALLÉÉN

Op de website www.brinksierhekwerk.nl is daarover al veel informatie te vinden, maar ik wilde een en ander ook wel eens met eigen ogen zien. Op een rustig tijdstip ontving Cees me in de sfeervolle showroom van zijn bedrijf aan de Speulderweg, de voormalige werkplaats van bouwbedrijf Van de Kolk. Daar zijn allerlei voorbeelden van het leverbare handwerk te zien. We praatten verder in zijn kantoor en toen Cees even koffie ging halen, viel mijn oog op iets bijzonders. Mijn eerste vraag was dan ook:

Wat zijn dit voor kunstwerken?

Deze schilderijtjes en tekeningen worden door een familielid gemaakt voor goede klan-

ten. Hij verwerkt mijn ontwerp in de omgeving waarin het hekwerk later komt te staan. Mede aan de hand daarvan kan de klant beslissen of hij of zij tot bestelling overgaat.

Hoe lang zit je al in dit vak?

In 1991 begon ik bij mijn toenmalige baas met het maken van tuinhokjes. Het eerste was voor mijn eigen huis aan de Koningsweg, tussen de snackbar en garage Zevenbergen. Dat hokje staat er nog steeds. Even later ging ik dat spul ook maken voor kennissen en er kwam al gauw een bord in de tuin, waarop ik mijn diensten aanbood.

Na twee jaar vond ik dat ik moest kiezen tussen massaproductie of een meer exclusief segment, waarin ik wat meer fantasie kwijt kon. Het is het laatste geworden.

Met hoeveel mensen werk je hier?

Er is een smid in vaste dienst, die zich helemaal kan uitleven op krullen en slingers in het hekwerk. Tot zo'n drie jaar geleden waren die niet populair, maar dat is helemaal veranderd. Daarnaast werkt er een monteur voor de automatisering, dat wil zeggen de beveiliging met video- en intercomsystemen. Soms krijgen we daarbij hulp van een ander bedrijf. Verder zorgt mijn vrouw voor de administratie.

Zo'n hek staat er dus niet alleen voor de sier?

Tegenwoordig wordt het niet meer afgesloten met een simpel slot. Als er iemand zich aan de poort meldt, kan de bewoner op zijn smartphone direct zien of het om goed volk gaat. Een nieuwtje is dat het hek kan worden geopend door je vinger op een schermje te leggen, waarna je vingerafdruk wordt herkend. Verder zijn er twee zzp-ers die het metselwerk van de poort verzorgen. Dat alles gebeurt hier binnenshuis. Het hele spul wordt op een vrachtwagen geladen en in één dag bij de klant geplaatst.

Waar wonen die klanten?

In geheel Nederland en enkele in Duitsland. Ongeveer 80 procent woont in het Gooi. Net als vroeger heb ik nog steeds veel profijt van

mond tot mond reclame. Dat werkt goed. Als je gaat googelen naar 'sierhekwerk', komt onze website boven aan het lijstje te staan. Onze klanten weten wat zij willen en wat wij kunnen en daardoor hebben we ook maar zelden vrijblijvende bezoekers in de showroom.

Op de website, op de gevel, op de auto's en op je visitekaartje staat: "Veel meer dan hekwerk alléén". Mensen zonder landhuis zijn dus ook welkom?

Ja, ook op kleinere schaal zijn we creatief met ijzer. We maken balustrades, kroonluchters, schoorsteenkapen, gevelletters, wijnrekken, plafonnières, enzovoort. Ook restaureren we metalen delen in kerken en molens en dus ook van pompen.

Zijn er nog nieuwe plannen?

Langs fietsroutes staan zijn steeds vaker watertappunten te vinden. Het lijkt me wel leuk om een soort prefab-pompen voor dorstige fietsers te gaan maken. Maar zal ik je nu even de rest van het bedrijf laten zien?

Achter de showroom bevinden zich de werkplaats met een ambachtelijke smidse, een magazijn en een ruimte waar aan de beveiligingsapparatuur kan worden gewerkt. Even verder kunnen, niet gehinderd door weer of wind, de toegangspoorten worden gemetseld en worden voorzien van fraaie knipvoegen. Deze zijn trouwens ook te vinden op de pomp op de Putbrink. De twee kolommen van de poort worden door middel van een gepatenteerd systeem gemonteerd op een ondergrondse fundering. In de poort wordt de video- en intercomapparatuur gemonteerd. Maar daarvan is aan de buitenkant niets te zien. De uitleg over de werking van het spul ging me een beetje boven de pet en dat was voor Cees duidelijk te merken: "Ik zie dat je probeert het te begrijpen."

Op dat moment zag ik dat er al bijna anderhalf uur was verstreken. Tijd om te bedanken voor alle informatie en om de fiets naar huis te brengen.

DJV

tegemoet tredend met z'n bekende 'smile', ontving de Koninklijke onderscheiding voor al datgene wat hij heeft gedaan en nog steeds doet voor de Hervormde Kerk, later de hersteld Hervormde Kerk, 34 jaar maakte hij deel uit van het kerkbestuur en sinds jaren zien we hem wekelijks bezig met het onderhoud rondom de dorpskerk, de pastorie en de het kerkhof.

► Oranjevereniging

Koninginnedag was weer als vanouds, 's morgens de aubade met aansluitend een mooie optocht, vooraf gegaan door T.O.G., en 's middags een zeskamp op het oranjerrein aan de Harderwijkerweg. Petje af voor de organisatie en een pluim op de hoed voor het bestuur.

5 VIJF VRAGEN AAN MEVROUW LEEFLANG

Misschien hebt U aan de Speulderbosweg wel eens een bord zien staan met het opschrift: POPPEN TE KOOP voor KIKA.

Op een tafel staan dan kleurige gebreide poppen, die allemaal te koop zijn voor het goede doel. Het zijn de poppen van mevrouw Leeflang. Wij kennen haar allemaal als Juf Leeflang.

Ze werkte jarenlang als lerares op de Prins Bernhardschool, maar geniet nu van haar pensioen en van haar poppen. Hoe zou dat gekomen zijn? Dat is een goede vraag!

VRAAG 1: Hield u altijd al veel van handwerken?

Als jong meisje vond ik handwerken al leuk. Van mijn moeder, die heel creatief was, heb ik veel verschillende handwerktechnieken geleerd en toen ik zes was ging ik al naar hand-

werkles. Later heb ik altijd handwerklessen gegeven op de basisschool, naast de gewone lessen. Tijd om bijvoorbeeld ook nog poppen te maken of truien te breien, was er toen niet. Dat heb ik pas een paar jaar geleden, na mijn pensionering opgepakt. Ik heb er nu tijd voor en veel plezier in.

VRAAG 2: Waarom bent u gebreide poppen gaan maken, hoe kwam u op het idee?

Ik heb een vriendin in Pakistan en we hebben veel contact. Haar man werd ziek en daardoor was ze aan huis gebonden. Ze zocht een hobby en kwam een boek tegen met patronen voor het breien van poppen. Daar is ze mee aan de slag gegaan en ze breidt nu de prachtigste poppen, die ze verkoopt voor een goed doel. Ze stuurde mij foto's en ik dacht: Dat is iets voor mij en zo is het begonnen

VRAAG 3: Hoe bent u toen aan die patronen gekomen of ontwerpt u zelf?

Ik gebruik de boeken van de Engelse ontwerperster Jean Greenhowe. Die zijn te bestellen op internet. Ze zijn geschreven in het Engels en je moet wel wat weten van Engelse handwerktermen, anders lukt het niet. Zelf ontwerp ik ook poppen en ik lever poppen op bestelling. Als je bij mij besteld moet je wel wat geduld hebben. Het maken van een pop vergt tenminste tien uur werk. Een grote pop is pas na dertig uur werk klaar.

VRAAG 4: Uw poppen zijn heel bijzonder, want ze zijn wasbaar. Blijven ze mooi ook na het wassen?

Ze blijven mooi als je ze met de hand wast. Ik gebruik meestal acryl garen. Verder zitten er geen knoopjes of kraaltjes op, alles zit vast. Zo'n pop is dus heel geschikt voor jonge kinderen. Alhoewel, ouderen genieten er ook van.

VRAAG 5: U verkoopt de poppen voor een goed doel, vindt u dat belangrijk?

Toen ik pas begon zat in een mum van tijd de hele bank vol met poppen, alle kleinkinderen hadden er al één en toen heb ik besloten om ze te verkopen.

Ik wil graag wat bijdragen aan goede doelen, dit jaar heb ik gewerkt voor KIKA [kinderen kankervrij].

Misschien zoek ik volgend jaar weer een ander doel op. Ik kan echt niet stilzitten, daarom doe ik ook nog wat op school en begeleid kinderprogramma's op Schovenhorst. Gelukkig kunnen we zo nu en dan ook nog een week weg met de caravan. Zo valt er nog veel te genieten in het leven.

H.v.d.B-R.

Een favoriete hangplek uit de zestiger/zeventiger jaren was zo te zien ook het bushokje in de Bakkerstraat. Wat er precies op die dag aan de hand was is niet bekend, maar de vlag hangt wel uit. Wie weet hier meer over te vertellen en wat zijn de namen van de personen op deze foto.

In de advertentie voor de uitnodiging van het 60-jarig bestaan van de Veluwe Boys, stond een foto afgedrukt van het eerste elftal uit de eindjaren '60. Deze foto plaatsen we hierbij nogmaals compleet met de namen van trainer en spelers.

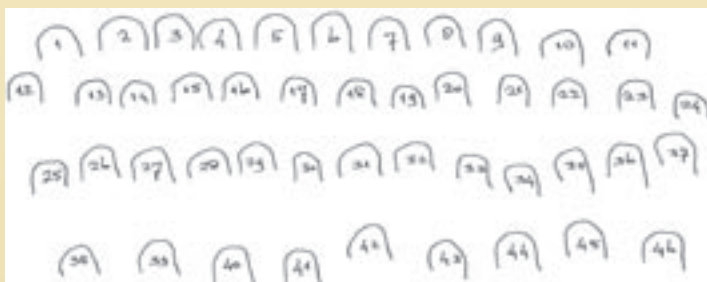

*Achterste rij: Trainer Bosman – Teus Heimgartner – Hans Zevenbergen – Nui van Hierden – Henk Bronkhorst – Bertus Verhoef – Wouter van Middendorp – Evert Bouma .
Gehurkt: Wim Koning – Tijmen Huisman – Eep Franken – Gerard Zevenbergen.*

De klasfoto (1953/1954) uit de vorige editie heeft nog niet alle namen opgeleverd. Kijkt u nog eens goed naar de foto en mocht u nog een naam te binnenschieten, laat het ons weten.

1. Ab van Ee
2. Gert Jan van Asselt
3. Bertus van Asselt
4. ? Malkenhorst
5. Adri Ruitenbeek
6. Hans van Elten
7. Marinus van Lagen
8. Hein Schuiteman
9. Evert (Eep) Bronkhorst
10. Aalt Kraaijenhof
11. Henk Boeve
12. Meester de Greef
13. Mientje Jansen
14. Jannie de Bruin (Houtdorp)
- 15.
16. Winnie (Lichthoeve) ?
17. Hennie van den Hoorn
18. Jantje Schouten
- 19.
20. Aartje Cozijnsen
21. Maartje Huisman
22. Nel Bronkhorst
23. Jannie Zevenbergen
24. Meester van Dijk

25. Mieke Hangelbroek (Huize "de Berkjes")	39. Tonnie van den Bosch
26. Hennie Toes	40. Gerard Zevenbergen
27. Jannie van Voorst	41.
28. Heintje Boeve	42. Peter Hange(l)broek (Arie Luijendijk)
29. Dittie van Middendorp	43. Henk Lubbersen
30. Lize de Greef	44. Berend Boeve
31. Hetty Zevenbergen	45. Bertus Schuiteman
32.	46. Wouter van Milgen
33. Luberta van Middendorp	
34. Coba Nijhof	
35. Rina Boeve	
36. Alie Zegers	
37. Hennie Schuiteman ?	
38. Eep Franken	

Reacties gaarne aan
Cees van Middendorp,
Dr. H.C. Bosstraat 10,
tel 0577-461401
of e-mailadres cosala@chello.nl

Uit de oude doos

CVM

27 februari 1952

DE DRIELING WERD TWEE JAAR

Vrijdag heerste in het gezin Van Middendorp-Van de Hoorn een gezellige drukte, omdat de drieling Annie, Betsie en Hennie haar tweede verjaardag vierde. Hoewel nog niet volkomen, beseften ze uit de belangstelling, cadeautjes en tractaties wel, dat het een bijzondere dag was. De Drieling is inmiddels de box ontgroeid, want ze kunnen al parmantig stappen. Tot nog toe groeien ze alle drie voorspoedig op en voor de griep, die hier vele kinderen hebben of gehad hebben, zijn ze gelukkig nog gespaard gebleven. Ook het inenten tegen de pokken hebben ze glansrijk doorstaan. Op het consultatiebureau hebben ze zelfs geen kik gegeven. Op deze feestdag waren ze alle drie gelijk gekleed in een groen truitje met rood rokje, maar moeder vertelde, dat dat wegens de hoge kosten anders niet altijd mogelijk was.

20 augustus 1952

LOOS ALARM

Vrijdagavond om half tien werd ons dorp opgeschrikt door brandalarm. De consternatie werd nog groter toen even de later de klok begon te luiden ten teken dat er brand was. De brandweerauto spoedde zich naar het terrein van de brand evenals vele dorpsbewoners en tientallen pensioengasten. Inderdaad steeg aan de zuidelijke hemel een rossige gloed omhoog. Het bleek echter loos alarm te zijn. Bij het pension de "Wilde Kamp" was het kampvuur ontstoken. De politie en de commandant van de brandweer bleken hiervan op de hoogte te zijn. Niet op de hoogte waren de volijverige brandweerlieden, die door het inslaan van een ruit in het bezit van de sleutel van de brandweergarage kwamen en met de tankwagen uitrukten. Uit deze hele vermakelijke consternatie is wel gebleken, dat onze brandweer altijd paraat is.

17 mei 1952

FUSIE S.N.A. – KOUDHOORN

De voetbalvereniging S.N.A. alhier en Koudhoorn zijn een fusie aangegaan. De nieuwe naam is nu Veluwe Boys. Het bestuur is samengesteld uit de heren A.P. Stam, voorzitter; J. Zevenbergen, secretaris; J. Heimgartner, penningmeester; F. de Ruiter; L. Kraaijenhof; N. van Hierden en de adjuncten A. Koning; H. van Beek en C. van Hierden.

15 november 1852

Komt er een muziektent?

Ons dorp heeft geen muziektent. Vooral in de zomermaanden, als er concerten voor de vele vreemdelingen gegeven worden, is dit een groot gemis. Daarom bestaan er bij onze muziekvereniging plannen om tot het plaatsen van een muziektent te komen. De beste plaats is de Brink. Eén van de ingezetenen is bereid een gedeelte van zijn tuin voor dit doel af te staan. Wanneer de ingezetenen nu gezamenlijk een offer brengen en de nodige vergunning verkregen wordt, behoort ook dit probleem tot het verleden.

Colofon

**Darsproat is een uitgave van
de Vereniging Plaatselijk Belang Garderen en Omgeving**

- Redactie:** Peter van den Born (pvandenborn@planet.nl)
Hennie van den Born-Reitsma (hennievandenborn@planet.nl)
Cees van Middendorp (cosala@chello.nl)
Dick Veldhuizen (d.veldhuizen5@chello.nl)
- Fotografie:** Rick Vaarkamp
- Bezorging:** Willem en Jannie Hooijer
- Correspondentie/
secretariaat:** Gemma van Blotenburg (info@plaatselijkbelanggarderen.nl)
- Website:** www.plaatselijkbelanggarderen.nl

AANMELDINGSFORMULIER voor lidmaatschap 'Plaatselijk Belang Garderen e.o.'

Ondergetekende geeft zich voor 4 euro per jaar op als lid van Plaatselijk Belang Garderen e.o.

Naam: _____

Adres: _____

Handtekening: _____

*Inleveren bij of opsturen naar
Gemma van Blotenburg, Koudhoornseweg 5, 3886 PJ Garderen*

